

FALKENBERG
Hitta det här

Styrdokument för Krisberedskap 2016-2018

Syfte, bakgrund och disposition

Detta dokument beskriver kommunens övergripande viljeinriktningar och prioriteringar för kommunens arbete inom risk- och krishantering för perioden 2016-2018.

Innehållet syftar även till att, tillsammans med kommunens *Lednings- och informationsplan*¹, uppfylla krav enligt *Lag (2006:554) om kommuners och landsting åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)*.

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtaganden som beskrivs i *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*².

Dispositionen följer de uppgifter som åligger kommunen enligt LEH. Varje uppgift har ett eget kapitel som inleds med ett utdrag ur LEH (mörkblå ruta) och därefter kommer ett utdrag ur överenskommelsen (ljusblå ruta). Slutligen kommer en beskrivning av hur kommunen lever upp till uppgifterna i LEH och överenskommelsen samt åtgärder för respektive område.

Disposition

Syfte, bakgrund och disposition	1
Ansvar för kommunens krisberedskap	3
Risk- och sårbarhetsanalys	4
Krisledning och krisberedskapsplanering	6
Geografiskt områdesansvar	8
Utbildning- och övning	10
Rapportering	12
Höjd beredskap	13
Ekonomi – Användning av ersättning i överenskommelsen	14
Fastställande, implementering och revidering	14

¹ Lednings- och informationsplan antagen av Kommunfullmäktige 2013-10-29 §155. Gällande fram till revidering.

² Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, MSB & SKL 2013

Ansvar för kommunens krisberedskap

Kommunen har ett ansvar för att värna liv och hälsa, trygga livsnödvändig försörjning samt verka för att grundläggande värden och samhällsviktiga funktioner upprätthålls. Kommunen ska arbeta för att minska risken för att oönskade händelser inträffar, för att reducera konsekvenserna om något ändå inträffar och för att ha en god förmåga att hantera ”kris-situationer i fred”. Kommunen ska även uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Svensk krishantering vilar på tre principer:

- **Ansvarsprincipen** innebär att den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer.
- **Likhetsprincipen** innebär att en verksamhets organisation och lokalisering så långt som möjligt ska överensstämma i fred, kris och krig.
- **Närhetsprincipen** innebär att kriser ska hanteras på lägsta möjliga nivå i samhället.

Ansvaret inom kommunen kan delas in i två delar.

- Varje nämnd, kommunalt bolag och förbund ansvarar för, och driver, det egna risk- och krishanteringsarbetet, enligt principerna ovan.
- Kommunstyrelsen ansvarar för det kommunövergripande ledningsarbetet såväl före, under som efter en händelse, samt för att samordna verksamheternas risk- och krishanteringsarbete. Räddningstjänsten Väst stödjer kommunen i arbetet.

Risk- och sårbarhetsanalys

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. (SFS 2006:544)

Mål för risk- och sårbarhetsanalys är att de ska (MSB & SKL, 2013):

- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt
- bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

För att vara och uppfattas som en trygg och säker kommun ska kommunen i första hand förebygga risker. Kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys följer Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5). I arbetet ingår bland annat att identifiera verksamheter som upprätthåller viktiga samhällsfunktioner, så kallad samhällsviktig verksamhet. Dessutom ska händelser som kan hota upprätthållandet av funktionerna och kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamheter identifieras. Arbetet ska ge en samlad bild av risker, sårbarheter och förmåga inom kommunen samt utgöra ett bra underlag för planering och genomförande av åtgärder som minskar risker och sårbarheter. Åtgärderna beskrivs kortfattat i detta styrdokument och bör brytas ner i verksamhetsplanering för respektive verksamhet.

Mål för kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys

Ett systematiserat arbete med risk- och sårbarhetsanalyser, prioriteringar och implementering av åtgärder samt uppföljning och utvärdering ska vara en naturlig del i alla nämnder, bolag och förbunds normala arbetsprocesser. Varje nämnd, styrelse och direktion ansvarar för ett kontinuerligt arbete för minskade risker och sårbarhet i egen verksamhet samt för ökad hanteringsförmåga. Nämnder, kommunala bolag och förbund med samhällsviktiga verksamheter ska kontinuitetsplanera.

Åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys

- Skapa och etablera arbetsformerna för en risk- och krishanteringsgrupp med representanter från förvaltningar, kommunala bolag och förbund med syfte att utveckla och förbättra risk- och sårbarhetsanalysen, samordna prioritering av åtgärder och följa upp och utvärdera arbetet. Risk- och krisberedskapsgruppen ska även kunna utbyta erfarenheter av arbete före, under och efter olika typer av störningar eller

extraordinära händelser och utgöra grunden i ett lokalt krishanteringsråd.

Räddningstjänsten Väst ansvarar för att processleda risk- och krishanteringsgruppen. Förvaltningar, bolag och förbund ansvarar för att bidra till dagordning och genomförande och uppföljning av förbättringsåtgärder inom den egna verksamheten.

- Framtagande och revidering av förvaltnings- och bolagsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser. Respektive nämnd, bolag och förbund är ansvariga.
- Bevaka och följa hur man arbetar med skydd av samhällsviktig verksamhet i andra kommuner och organisationer. Fortsatt identifiering och prioritering av kommunens samhällsviktiga verksamhet. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att följa utvecklingen i omvärlden och att stödja kommunen i arbetet med att fördjupa identifiering och prioritering av samhällsviktig verksamhet. Respektive nämnd, bolag och förbund ansvarar för att tillsätta resurser och kompetens för detta arbete.
- Påbörja kontinuitetsplanering för delar av kommunens prioriterade samhällsviktiga verksamhet. – Kontinuitetsplaneringen kan sedan resultera i åtgärder såsom robustare upphandling av kritiska tjänster och varor, utbyggnad av reservkraft, olika typer av planering och rutiner för att stärka upp kommunens beroenden. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att processleda verksamheterna i arbetet. Verksamheterna ansvarar för att bidra med resurser och kompetens i planeringsskedet och genomförande av åtgärder i förbättringsskedet.
- Utredda förutsättningarna för framtagande av en klimatanpassningsplan. Avsikten är att påbörja arbetet med planen under mandatperioden. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för processledning av arbetet med att utreda förutsättningarna.

Krisledning och krisberedskapsplanering

Kommuner ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser (SFS 2006:544)

Mål är att ta fram ett styrdokument som bland annat ska innehålla (MSB & SKL, 2013):

- En plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser som beskriver:
 - Hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse.
 - Hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverka samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse.
 - Vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Alla risker går inte att förebygga och därför är en god förmåga viktigt hos såväl enskilda som verksamheter. Förmågan ska vara hög både när det gäller att hantera och återhämta sig från olika allvarliga samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Det är den nämnd, förvaltningschef, avdelningschef/enhetschef och så vidare som är ansvarig i vardagen som är ansvarig under en påfrestning. Organisationen för att hantera en händelse ska så långt som möjligt likna den ordinarie strukturen.

Vid en händelse arbetar kommunen utifrån den krisledningsorganisation som beskrivs i Lednings- och informationsplan. Krisledningsorganisationen bygger på ordinarie ledningsstruktur med skillnaden att den ordinarie ledningsstruktur förstärkas med en central stab kallad samordningsstaben. Samordningsstaben lyder under kommunledningen och kan stödja med att till exempel skapa samlad lägesbild, initiera och följa upp övriga kommunala nämnder, bolag och förbunds arbete och samordna insatser och åtgärder, samt initiera samverkan med andra aktörer. Kommunens ledning ska säkerställa att kommunen agerar i enlighet med den regionala samverkansstrategin³.

Vid extraordinära händelser kan kommunens krisledningsnämnd träda i kraft och överta hela eller delar av övriga nämnders ansvarsområden. Nämndens förutsättningar och arbete regleras i krisledningsnämndens reglemente.

För att säkerställa att kommunens ledningsorganisation alltid kan nå – dygnet runt, året om – har kommunen en tjänstman i beredskap (Tib). Funktionen tillhandahålls av Räddningstjänsten Väst.

³ Regional strategi för samverkan vid stora olyckor och kriser, Länsstyrelsen i Hallands län 2013.

Mål för kommunens arbete med krisledning och krisberedskapsplanering

Kommunen har en väl förberedd organisation som snabbt kan skapa lägesbild samt leda och samordna insatser så att konsekvenserna begränsas. Organisationen ska vara uthållig och kunna verka över tid.

Åtgärder inom krisledning och krisberedskapsplanering

- Revidering och utveckling av Lednings- och informationsplan. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att leda och samordna arbetet. Planen förankras via risk- och krishanteringsgruppen och antas av kommunstyrelsen.
- Utveckla förmågan till kriskommunikation genom att bland annat ta fram en kriskommunikationsplan. Kommunstyrelseförvaltningen är ansvarig.
- Trygghetsplatser – påbörja inventering av lämpliga lokaler utifrån kapacitet, reservkraft med mera. Räddningstjänsten Väst genomför inventeringen med stöd av förvaltningar, bolag och förbund genom risk- och krishanteringsgruppen.
- Oljeskadeskydd – Fortsätta utveckla kommunens handlingsplan för oljeskadeskydd och slutföra åtgärder utifrån planeringsarbetet och övningen 2013. Arbetet innebär främst att öka och upprätthålla kunskapsnivån inom området samt säkerställande av materialtillgång. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att samordna arbetet. De i planen berörda förvaltningarna, bolagen och förbunden ansvarar för sina respektive uppgifter.
- Färdigställande och implementering av Nödvattenplan. Vatten & Miljö i Väst AB ansvarar för färdigställande och implementering.
- Kontinuitetsplanering se åtgärd under risk- och sårbarhetsanalys sid 5.

Geografiskt områdesansvar

Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinär händelser i fredstid verka för att (SFS 2006:544):

1. Olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet.
2. De krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas.
3. Informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Mål för kommunens arbete med det geografiska områdesansvaret är att (MSB & SKL, 2013):

- Kommunen ska ta initiativet till att aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område ges möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse.
- Kommunen ska vara sammankallande för ett samverkansorgan i vilket representanter för kommunen och aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område bör ingå.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunen ska ta initiativet till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse. Kommunen ska ta initiativ till att aktörerna som ska hantera händelsen kan få en samstämd uppfattning om vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och de åtgärder som behöver samordnas.

För att nå framgång i detta arbete krävs en kontinuerlig samverkan internt inom kommunen och med andra aktörer, såväl inom offentlig verksamhet som privat näringsliv. Kommunen driver och ingår i en rad nätverk med syfte att stärka förmåga att samverka. På regional nivå sker samverkan framförallt i Hallands Regionala råd för samhällsskydd och beredskap, vilket sker i Länsstyrelsen i Hallands regi och där övriga halländska kommuner, Region Halland, Polismyndigheten, samt privata såväl som offentliga krisaktörer ingår.

Ovan nämnda nätverk underlättar samverkan genom att övriga krisaktörer identifieras så att kontakter och samverkansformer med dessa aktörer kan upprättas. Samverkan och nätverk skapar en förståelse för aktörernas organisationer, inneboende förutsättningar och möjligheter att göra insatser.

Mål för kommunens geografiska områdesansvar

Kommunen ska genom att identifiera och upprätta kontakter och samverkansformer med övriga krisaktörer – såväl privata som offentliga – ha en grundläggande förståelse för samverkande aktörer organisationer, inneboende förutsättningar och möjligheter att göra insatser.

Åtgärder inom geografiskt områdesansvar

- Fortsätta och utveckla samverkan i befintliga nätverk tillsammans med andra krisaktörer inom kommunens geografiska område.
- Etablera en risk- och krishanteringsgrupp i kommunen se åtgärd risk- och sårbarhetsanalys sid 4.
- Utveckla kommunens förmåga till kriskommunikation genom att ta fram en särskild kriskommunikationsplan se åtgärd sid 7.

Utbildning och övning

Kommuner ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. (SFS 2006:544)

Mål med kommunens arbete med utbildning och övning är att (MSB & SKL, 2013):

- Det ska finnas en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom kommunalteknisk försörjning, krisstöd m.m. ska vara utbildade och övade.
- Kommunen bl.a. utifrån de brister som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

För att stärka förmågan att hantera olika samhällsstörningar utbildas och övas kommunens krisledningsorganisation regelbundet. Inriktning och omfattning på övningarna planeras utifrån de risker och sårbarheter som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen. Kommunen deltar regelbundet i regionala samverkansövningar och genomför egna övningar på lokal nivå och på bolags-, nämnds- och förbunds nivå. Kommunens krisledningsorganisation utbildas regelbundet i stabs- och ledningsmetodik.

Mål för kommunens arbete med utbildning och övning inom krisberedskap

Kommunen ska ha en väl förberedd organisation som kan skapa lägesbild, leda, samordna insatser och aktiviteter så att konsekvenserna av en händelse begränsas. Detta säkerställs bland annat genom att de som ingår i krisledningsorganisationen kontinuerligt utbildas och övas. Övningar, utbildningar och händelser ska utvärderas och erfarenheter ska tillvaratas.

Åtgärder inom utbildning och övning

- Ta fram rutin för planering, genomförande och utvärdering av övningar och utbildningar för att stärka kommunens krisberedskap och förmåga att samverka med andra. Räddningstjänsten Väst ansvarar för framtagande av rutin enligt ovan och kommunövergripande planering av utbildnings- och övningsverksamheten. Nämnder, bolag och förbund anger önskemål om omfattning och inriktning för övningsverksamheten samt bidrar med resurser i form av tid och kompetens för planering, genomförande och utvärdering.
- Kommunens *krisledningsnämnd* ska utbildas och övas i sin roll i krishanteringen minst en gång under perioden 2016- 2018.

- *Verkställande krisledning/Chefsgruppen* ska utbildas eller övas minst vart annat år.
- Lokala krisledningsövningar där *samordningsstaben*, förvaltnings- och bolagsspecifika staber, *beredskapsfunktioner inom kommunal teknisk försörjning* med fler kan komma att ingå ska genomföras minst vart annat år.
- Kommunens *tjänstman i beredskap* ska övas eller utbildas i sin roll i kommunens krishanteringsorganisation minst en gång per år.
- POSOM ska övas minst vart annat år.
- Kommunen ska delta i *regionala samverkansövningar* minst vart annat år.
- *Stabs- och ledningsmetodik* ska tillhandahållas för utsedd nytillträdd personal varje år. Repetitionstillfälle ska också erbjudas varje år. Personer som kan komma att ingå i samordningsstaben ska repetera sin utbildning i stabs- och ledningsmetodik minst vart fjärde år.
- Utbildning i *WIS (Webbaserat informationssystem)* ska tillhandahållas minst varje år.

Rapportering

Kommuner ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel (kap. 2 i SFS 2006:544) och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen.

Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder. (SFS 2006:544)

Mål för kommunens arbete med rapportering är att (MSB & SKL, 2013):

- Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik som tillämpas nationellt för ledning och samverkan i kris.
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse. Vidare ska kommunen ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Kommunen rapporterar in resultat av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalysen senast den 31 oktober under första kalenderåret i mandatperioden. Årligen ska kommunen följa upp sin risk- och sårbarhetsanalys och med utgångspunkt i den bedöma sin generella krisberedskap. Denna rapportering sker i elektronisk form. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att initiera, sammanställa och genomföra rapporteringen. Nämnder, bolag och förbund ansvarar för att rapportera in nuläge och status till Räddningstjänsten Väst.

För rapportering under en händelse använder kommunen främst WIS.

Mål för kommunens rapportering

Vid en händelse ska kommunen löpande delge Länsstyrelsen och andra berörda krisberedskapsaktörer lägesrapporter. Länsstyrelsen ska informeras om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Åtgärder inom rapportering

- Anta en strategi för kommunens användande av WIS. Implementera framtagen strategi och utbilda enligt den. Kommunstyrelseförvaltningen är ansvarig och Räddningstjänsten Väst stödjer i framtagandet av en strategi.
- Utveckla förmågan att använda Lync och Rakel för lägesrapportering och samverkan. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att användning Lync och Rakel implementeras i utbildnings- och övningsverksamheten.

Höjd beredskap

- Kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap. (SFS 2006:544)

Mål för kommunens arbete med höjd beredskap är att (MSB & SKL, 2013):

- Säkerställa att VMA (Viktigt meddelande till allmänheten) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.
- Säkerställa att krisledningen inom kommunen har grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

Mål för kommunens förberedelser för höjd beredskap

Kommunen ska ha en grundläggande förmåga till civilt försvar genom en god förmåga att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Åtgärder inom höjd beredskap

- Följa utveckling och planeringen kring återupptagande av det civila försvaret och på så sätt utveckla kunskapen om kommunens uppgifter och ansvar under höjd beredskap. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att följa utvecklingen och att sedan sprida kunskapen vidare till risk- och krishanteringsgruppen som i sin tur ansvarar för att kunskapen sprids till nämnder, bolag och förbund.
- Kommunen ska vidare underhålla och prova de aggregat för utomhusalarmering, som behövs för höjd beredskap. Räddningstjänsten Väst ansvarar för underhåll och prov av aggregaten.

Ekonomi – Användning av ersättning i överenskommelsen

Kommunen har tagit del av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps anvisningar hur den statliga ersättningen får användas⁴. För att underlätta redovisningen av uppföljningen av kostnaderna särredovisas den statliga ersättningen.

Ersättningen används enligt följande:

Grundbelopp

Grundbeloppet används som lön till säkerhetsutvecklarna för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.

Verksamhetsersättning

Verksamhetsersättning används tillsammans med grundbeloppet som lön till säkerhetsutvecklarna för samordning av arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalys samt övning och utbildning av den kommunövergripande krisledningsorganisationen men även de nämnds-, bolags- och förbundsspecifika krisledningsorganisationerna.

Samverkansersättning

Samverkansersättningen används till abonnemangavgifter för Rakel och för att samverka med andra kommuner och övriga myndigheter.

Ersättning för underhåll av VMA

Ersättning för underhåll av VMA används för att betala abonnemangavgifter och underhåll av VMA funktionen.

Fastställande, implementering och revidering

Dokumentet är sammanställt av kommunens säkerhetsutvecklare på Räddningstjänsten Väst och har förankrats i kommunledningen. Dokumentet är fastställt av kommunstyrelsen som också ansvarar för uppföljning och utvärdering. Räddningstjänsten Väst ansvarar för att initiera och samordna uppföljning, utvärdering och årlig rapportering till länsstyrelsen.

Åtgärder i detta dokument bör brytas ner i respektive förvaltnings och bolags och förbunds verksamhetsplanering. Detta ansvarar respektive nämnd, bolag och förbund för.

Uppföljningen eller andra omständigheter kan leda till att nya ”åtgärder” identifieras och prioriteras vilket innebär att dokumentet kan komma att behöva revideras under mandatperioden.

⁴ Anvisning om hur den statliga ersättningen för kommunernas krisberedskap får användas, MSB 2013.